

C:\Users\Plazma\Desktop\304\Block_Lawrence-Cvak.pdb

PDB Name: Block L. Cvak
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 3.12.2008
Modification Date: 3.12.2008
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

LAWRENCE BLOCK
CVAK!

Když se Dandridge vracel do chaty, bylo už pozdě odpoledne. Horský vzduch štípal a mrazem zkřehlé opadané listí mu chrupalo pod nohama. Vrátil se ještě jednou pohledem na západní oblohu a pak si pospíšil do schodů a do mohutné budovy. V pokoji se zdržel jen tak dlouho, aby odložil věci a hodil na věšák jasně oranžovou čapku. Pak si to namířil do haly a odtamtud do výčepu. Velký tělnatý muž přilnul břichem k baru. "Odpůldne, Eddie," pozdravil barmana. Jed jako obyčejně."

Dandridgeův obyčejný jed byla mizerná sladová whisky. Barman nalil do sklenice požehnaně dvojitou dávku a zůstal stát s lahví v ruce, zatímco Dandridge do sebe hodil drink jedním rázem. "Dneska první," oznámil, "ale dá-li Pán, nebude poslední."

Pán i barman dali. Tentokrát Eddie přihodil led a kápl trochu sody. Dandridge si nápoj vzal, usrkl, pochvalně kývl a otočil se k jedinému dalšímu muži u baru, menšímu a méně nápadnému člověku, který teď také na Dandridge pohlédl. "Odpůldne," řekl Dandridge.

"Dobré odpoledne," opáčil druhý muž. Kouřil cigaretu s filtrem a pil vodu s martini. Prohlédl si Dandridge důkladně, od tváře zbrunátnělé sluncem a větrem přes tmavočerveně a černě kostkovanou bundu a vlněné kalhoty až po kožené, po kolena vysoké bory. "Kdybych měl hádat," začal ten muž, "řekl bych, že jste byl venku lovit."

Dandridge se usmál. "No, měl byste pravdu," přisvědčil, "dá se to tak říct."

"Dá se to tak říct," opakoval muž. "Ten výraz se mi líbí. Dál bych si dovilil hádat, že jste měl dobrý den."

"Setsakramentsky dobrý den. Jakkak ne, když bylo tak nádherně. V takovýhle den má vzduch právě tu správnou teploturu a je tak čerstvý, že vám musí být jasné, že byl vyrobený brzy po ránu, a slunce hází skrze stromy na zem kropenaté stíny a vy máte krok tak pružný, že musíte být zaručeně mladší, než vám říká kalendář, a na mou duši, pane, že byste nemusel zahlédnout ptáka ani zvíře a pořád byste musel říkat, že to byl nádherný den."

"Mluvíte jako básník."

"Obávám se, že nic takového nejsem. Dělam v pojišťovnictví, oheň a živelní pohromy a takové ty věci, a můžu vás ujistit, že v tom není poetického za mák. Ale když vypadnu, lesy a hory ze mě básníka udělají."

Menší muž se zasmál, zvedl sklenku, trochu upil. "Dovolil bych si hádat," prohlásil, "že dnes nebyl den, kdy byste byl - jak jste to říkal? - nezahlédl ptáka ani zvíře."

"Neprohádal byste. Měl jsem dobrý lov."

"Tak to vám blahopřeji." Muž pozvedl sklenku a Dandridge mu odpověděl stejně.

"Dandridge," řekl. "Homer Dandridge."

"Roger Krull," představil se jeho protějšek.

"Potěšení, pane Krulle."

"Na mě straně, pane Dandridgei."

Napili se a oba své sklenky vyprázdnili. Dandridge pokynul barmanovi a ukázal na obě sklenky. "Na mě," pravil. "Pane Krulle, pletl bych se, kdybych hádal, že jste taky lovec?"

"Dá se to tak říct."

"Vážně?"

Krull pohlédl dolů na novou porci svého nápoje. "Lovil jsem léta. A lovím pořád. Nevzdal jsem se toho, v žádném případě. Ale..."

"To samé to není, vidíte."

Krull vzhlédl. "Naprosto správně," přisvědčil. "Jak to víte?"

"Pokračujte," pobídl ho Dandridge. "Povězte mi, v čem je to jiné?"

Krull chvíli přemýšlel. "Já přesně nevím," odpověděl. "Samozřejmě na tom není nic nového, ale prosím vás, ta novost vyprchala už před léty. Každé vzrušení nad něčím, co začíná, doprovází opravdu jenom ten první zážitek, pak postupně mizí. Ale jsou tu jiné věci. Stopování pořád vzrušuje, pronásledování a to všecko, a pořád je tu ten moment triumfu, když je kořist na dohled, a potom sebou škubne puška a pak..."

"Ano?"

"Pak tam stojíte, ohlušený na chvíli rachotem výstřelu, a pozorujete, jak se vaše kořist vzpíná a padá a pak..." Ztěžka pokrčil rameny. "Pak přijde rozčarování. Dokonce máte pocit..."

"Ano? Pokračujte, pane Krulle. Pokračujte, pane."

"Doufám, že se neurazíte," řekl Krull. "Dostaví se pocit zbytečného plýtvání, plýtvání životem. Vzal jsem život jinému tvorovi, ale já ten život nemám. On prostě... zmizel."

Dandridge chvíli mlčel. Ustrkával svůj drink, dělal sklenkou kroužky po barovém pultě. Pak řekl: "Dřív jste takhle neuvažoval, že ne?"

"Ne, vůbec ne. Zabíjení bylo vždycky vzrušující a žádné záporné pocity s ním spojeny nebyly. Ale loni, dokonce možná ve dvou posledních letech, se všechno najednou měnilo. Kde dřív bývalo vzrušení, je teď prázdnota." Menší muž sáhl po své sklenici. "Lituju, že jsem o tom začal," zabručel. "Moc mě to mrzí. Vy jste měl pěkný den a já vám ho těmi nesmysly kazím."

"Vůbec ne, pane Krulle. Ani v nejmenším, pane. Eddie, naley nám ještě, buď tak hodný. Fajn." Dandridge položil svou tlapu na barový pult. "Nelituje toho, co jste řekl, pane Krulle. Buďte rád. Mě těší, že jste se dal o tom do řeči a já že jsem vás vyslechl."

"Vážně vás to těšilo?"

"Bez debaty." Dandridge si projel rukou tvrdé prošedivělé vlasy. "Pane Krulle -nebo si můžeme tykat, Rogere?"

"Rozhodně, Homere."

"Rogere, já si troufám tvrdit, že lovím déle než ty. Věř mi, že ty pocity, které jsi právě tak výmluvně popsal, mi nejsou cizí. Prošel jsem přesně tím, čím procházíš teď ty. Málem jsem se toho všeho vzdal."

"A pak tě ty pocity přešly?"

"Ne," řekl Dandridge. "Ne, Rogere. Nepřešly."

"No ale..."

Dandridge se široce zasmál. "Řeknu ti, co jsem udělal. Nevzdal jsem se toho. Myslel jsem na to, protože zabíjení se mi začínalo hnusit, ale děsila mě představa, že bych se měl obejít bez lesů a hor. To se ví, že můžeš chodit po lese a nelenit, ale není to to samé. Radost ze stopování, pronásledování, měření lidského důvtipu a inteligence s instinkty a mazaností zvěře - to všechno pro mě představuje lov, Rogere."

"Ano," zamumlal Krull. Jasně."

"Takže jsem udělal to, že jsem změnil styl. Žádné prásk, prásk," udělal Dandridge.

"Cože?"

"Žádné prásk, prásk," Dandridge připojil názorné gesto zalícení a střelby, "ale místo toho cvak, cvak." A když se Krull nechápavě podíval, velký muž dal obě ace k oku, jako by fotografoval. "Cvak!" dodal.

Krullovi svítilo. "Aha."

"Přesně tak."

"Ne prásk, ale cvak."

"To je ono."

"Fotografovat."

"Neříkejme tomu fotografovat," opravil ho Dandridge, "ale lovit s fotoaparátem."

"Lovit s foťákem."

Dandridge kývl. "Proto jsem před chvílí podotkl, že jsem lovec - dá-li se to tak říct. Hodně lidí mě za lovce nepovažuje. Říkají, že fotografuju zvířata ve volné přírodě, kdežto já v sobě vidím lovce, který prostě nemá pušku, ale fotoaparát." Krull o tom chvíli uvažoval. "Já ten rozdíl chápou," řekl.

"Tušil jsem, že to pochopíš."

"Ta chvíle, kdy uděláš snímek, se vyrovná usmrcení kořisti. Získáš svou trofej a na snímku losa ti nezáleží o nic méně než lovcovi na tom, aby hodil na stůl zvěřinu."

"Ty mi rozumíš, pane Krulle." Všiml si, že sklenky jsou zase prázdné. "Eddie."

"Tentokrát na mě, Eddie," prohlásil Roger Krull. Počkal, až bylo nalito a ochutnáno. Pak se zeptal: Je to stejně vzrušující, Homere?"

"Rogere, vzrušuje to dvojnásob. Starý lovec jménem Hemingway řekl, že morální takový čin, po kterém se člověk cítí dobře. Jestli je to tak, pro mě je lov s puškou nemorální už pár let. Lovit s kamerou znamená zachovat si všechno vzrušení i všechny požitek lovu s puškou, a přitom ti ušetří trpkost, kterou pocítíš, když uvědomíš, že jsi způsobil bolest a smrt nevinnému stvoření. Když chceš mít na maso, Rogere, tak si ho koupím. Nemusím zabíjet zvěř, abych si dokázal, že sem chlap."

"S tím rozhodně souhlasím, Homere."

"Teď ti něco ukážu." Dandridge vytáhl svou toboleku a z ní svazek barevných fotografií. "Normálně to nedělám," svěřil se svému společníkovi. "Mohl bych skončit přesně jako ti otravní dědkové, kteří ti strkají pod nos fotky svých vnoučat. Ale u tebe mám pocit, že tě to zajímá."

"A máš pravdu, Homere. Fakticky mě to zajímá, a moc."

"Tak dobře," začal Dandridge, "uvedeme to něčím velkým. Tohle je medvěd kodiak. Za ním jsem se vypravil na Aljašku, najal jsem si průvodce, stopoval jsem toho medvědího prevíta polovinou státu, než jsem se k němu dostal tak blízko, abych pořídil tenhle snímek. Nepoužil jsem žádný teleobjektiv, nemysli si. Opravdu jsem u něj byl tak blízko, jak na fotce vidíš."

"Najímáš si průvodce, taháš náklad na zádech a tak."

"Všecko, co je potřeba. Říkám ti, Rogere, je to úplně stejný sport až do toho okamžiku pravdy. Pak si zvíře vyfotím, místo abych mu bral život. Je to pro mě riskantnější, než když jsem chodil po lesích s puškou. Nikdy bych nepřišel k medvěďovi tak blízko, kdybych ho chtěl zastřelit. Propána, vždyť můžeš zvíře složit na vzdálenost čtyř set metrů, když budeš chtít, ale tuhle fotografii jsem musel dělat z bezprostřední blízkosti. Kdyby byl zaútočil..." Každý sáhl po svém drinku.

"Ukážu ti jich jen pár," navázal zase Dandridge. "Všimneš si, že v některých případech to není lovná zvěř v pravém slova smyslu. Když lovíš s foťákem, nejsi samozřejmě omezován tím, co je lovná zvěř podle zákona, a neplatí žádná honební sezóna. Ohroženého druhu neubude, když si nějakého jeho příslušníka vyfotografuješ. Můžu fotografovat laně, v sezóně nebo mimo ni, cokoli. Je pravda, že za trofejními zvířaty chodím raději v sezóně, protože se to pak víc podobá lovu, ale někdy je zrovna tak náročné pokusit se o nějakého zpěvného ptáčka, ke kterému je těžké se přiblížit. Vezmi si takovou tangaru šarlatovou. To je pták, který žije hluboko v lese a je velice plachý. Samozřejmě tady jsem musel mít teleobjektiv, aby na obrázku bylo vůbec něco vidět, ale pořád je to úctyhodný výkon. Ten snímek, to byla rozkoš, Rogere. Takového mrňavého ptáčka by samozřejmě nikdo nestřílel, nikdo by o něj nestál, ale když lovíš s kamerou, je to něco úplně jiného a já ti neváhám říct, že jsem byl z toho snímku unesený."

"Já ti to věřím."

"Tady máš párek horských koz, za těmi jsem podnikl pořádnou túru, a tahle antilopa, no o té bych mohl vyprávět náramnou historii..."

Teprve za dobrou hodinu uložil Homer Dandridge fotografie zase do náprsní tašky a omlouval se: "Přijdu si jakoby nic a hučím do tebe až hrůza." Ale Roger Krull trval velmi přesvědčivě na tom, že ho doslova hltal.

"Zajímalo by mě...", protahoval, "fakticky by mě zajímalo, jestli..."

"Jestli by to bylo pravé i pro tebe, nebo jestli ne?"

Krull přikývl. "Samozřejmě jsem měl před léty taky fotoaparát, ale nikdy jsem se mu nijak moc nevěnoval. Ani bych ti nedokázal říct, kdy jsem naposledy něco vyblejskl."

"Já o fotografování taky neměl žádný zájem," prohlásil Dandridge. "Ovšem dokud jsem místo praskání nezačal cvakat." "Žádné praskání, ale cvakání. Já nevím, Homere. Předpokládám, že ty máš všechno možné složité vybavení, drahé aparáty a všechno ostatní. Mně by trvalo rok a den, než bych se naučil jen nabíjet film do jedné z těch věcíček."

"Zachází se s nimi snadněji, než si myslíš," namítl Dandridge. "Je pravda, že mám poměrně dost drahé přístroje. Ale krucinál, ani bys nevěřil, kolik jsem utratil za ty ztracený flinty. Vlastně bys mi asi věřil, když jsi sám lovec. Takže není nic divného, že nešetřím ani na rotacích. Teď jsem dostal nový japonský model, se kterým se právě seznamuju, a mám spadeno na objektiv, který mě bude stát víc než celý přístroj, a další krok bude, že si budu snímky sám zpracovávat, a počítám, že to nebude trvat dlouho. Řekl bych, že to je na spadnutí. Za pár měsíců si, doufám, zařídím ve sklepě vlastní temnou komoru a budu až po uši v chemikáliích."

"To jsem si právě myslel. Já nevím, jestli by se mi do takových věcí chtělo."

"Ale v tom to právě je, Rogere. Ty totiž nemusíš. Podívej, já nevím, jaké byly tvoje první zkušenosti s lovem, ale svoje si pamatuju. Bylo mi čtrnáct a byl jsem na poli nedaleko železniční trati se starou dvaadvacítkou a zastřelil jsem veverku na dubu. Byla to jen taková chuděra střapatá, kterou jsem sundal úplně nanicovatou bouchačkou, a přitom to byl asi ten největší lovecký zážitek, jaký jsem kdy měl. Chtěl bych se vsadit, že tvoje první zkušenost nebyla o moc jiná."

"Na mou duši, že nebyla."

"No, a když jsem odložil pušku a vzal do ruky foťák, tak to byla malá kamera Instamatic, ani ne za dvacet dolarů. A řeknu ti tohle: snímky z té malé věcíčky mi dělaly přinejmenším stejnou radost jako z mého japonského kanónu."

"Ale dají se tak udělat opravdu dobré snímky?"

"Dají se tak udělat perfektní snímky," prohlašoval Dandridge. "Kdybych měl zdravý rozum, tak pořád používám Instamatic, ale jak v tom člověk začne lítat, pokouší ho to, aby si pořizoval pořád něco lepšího. Ostatně co na tom záleží, jak dobré obrázky děláš. Nechtěl bys je přece prodávat do časopisů, nebo jo?"

"To víš, že ne."

"Jasně že ne. Chceš přijít na to, jestli můžeš mít potěšení a vzrušení z lovu, aniž bys měl pocit viny a lítosti kvůli zabíjení. O to přece v podstatě jde, nemám pravdu?"

"Máš."

"Tak si opatří levnou kameru a zkus to."

"Taky že to udělám," potvrdil Roger Krull. "Ve městě je dragstór, kde foťáky mít budou. Hned ráno tam zajdu."

"Udělej to, Rogere."

"Homere, mám to vážně v úmyslu. Trochu o tom pochybuju. To musím připustit. Ale můžu na tom něco ztratit?"

"To chce zapít," řekl Homer Dandridge.

Dandridge se druhý den pustil do lesů brzy ráno. Měl jasnou hlavu a jisté ruce, jako vždycky na svých loveckých výletech. Ve městě popíjel umírněně, a když zřídka kdy přebíral, mělo to za následek třeštinovou kocovinu. Na loveckých výletech pil každý večer požeňnaně a po kocovině nikdy ani stopa. Soudil, že to bude mít něco společného s čerstvým vzduchem a také s loveckým vzrušením, kterým mu kolotala krev v žilách.

Měl další úspěšný den, vyfotografoval několik svitků filmu, a když se vracel do horské chaty, byl už zralý na tu první dvojitou dávku své sladové whisky a také dychtivý na příjemnou společnost Rogera Krulla. Dandridge nebyl od přírody typ, který by rád lidi obracel na svou víru, a v příležitostných hovorech s jinými lovci se jim málokdy svěřoval s tím, že místo pušky užívá fotoaparát. Ale Roger Krull byl tak zřejmě zralý na konverzi, že by Dandridge velice těšilo, kdyby si mohl říci, že odvedl dalšího muže - abychom tak řekli - od praskání ke cvakání. Zase jen odložil čapku a výzbroj a pospíchal do výčepu. Tentokrát však tam na něj Krull nečekal a Dandridge byl zklamán. Spláchl své rozčarování drinkem, svou obvyklou dvojitou dávkou ničím neředěnou, a pak se uvelebil ke druhé sklenici s ledem a trochou sody. Už skoro dopil, když se objevil Roger Krull.

"Vida, Rogere!" uvítal ho. "Jak to šlo?"

"Věnoval jsem tomu celý den."

"No a?"

Roger Krull pokrčil rameny. "Strašně nerad to říkám." Vyndal z kapsy svitek filmu, potěžkal jej v ruce. "U mě se to

neosvědčilo."

"Ale," řekl Dandridge.

"Závidím ti, Homere. Už včera jsem měl pochyby a dnes ráno zase, ale šel jsem ven, opatřil jsem si aparát a zkusil to. Vážně jsem si myslel, že by to přece jen mohlo být vzrušující. To pronásledování a všechno a na konci žádná smrt."

"A ono to nevyšlo."

"Ne, nevyšlo. Něco ti povím. Já sám bych byl raději, kdyby to vyšlo, ale ať už to má důvod, jaký chce, pro mne bez toho prásknutí není žádný lov. Otevřít uzávěrku foťáku není totéž jako stisknout spoušť. Je to nějaký primitivní pozůstatek nebo co. Zabíjení mě dávno nebaví, ale lov bez něj prostě není lov."

"Krucí," ozval se Dandridge. "Nevím, co bych na to řekl."

A to platilo pro oba. Najednou zjistili, že si nemají o čem povídat, a ticho bylo trapné. "Inu, stejně jsem rád, že jsem to zkusil," řekl Krull. "A včera večer se mi s tebou báječně povíдало. Jsi fajn chlap, Homere."

"Ty sám jsi správnej, Rogere."

"Opatruj se, slyšíš?"

"Ty taky," řekl Dandridge. "Hej, a tohle si nevezmeš?" Ukázal na cívku filmu, kterou Krull nechal ležet na barovém pultu.

"Na co?"

"Můžeš si dát film vyvolat, abys viděl, jak ti snímky vyšly."

"Mně na tom vlastně nezáleží, jak vyšly, Homere."

"Pak ovšem..."

"Nech si ho," řekl Krull.

Dandridge film vzal, chvíli se na něj díval, pak si ho dal do kapsy. V duchu si říkal, kdoví jestli si Krull vůbec fotoaparát koupil. Lidé se někdy k něčemu rozhodnou impulzivně, pod opojným vlivem alkoholu, a příští ráno své rozhodnutí změní. Krull mohl dospět k názoru, že lovit s kamerou má asi takový smysl jako fotografovat s puškou, a film si opatřil, jen aby budil zdání. Krull sice na takové nesmyslné počínání nevypadal, ale lidé jsou někdy nevyzpytatelní.

Psychologie byla dalším koníčkem Homera Dandridge.

Ostatně tomu snadno přijde na kloub, usoudil. Stačí, aby Krullův film přidal ke svým, až je bude posílat ke zpracování.

Uvidí tak, jestli na něm nějaké snímky budou, a pokud ano, jaká zvířata Krull vyfotografoval a jak zdařile.

Když fotky přišly, byl Homer Dandridge nemálo zmaten. Copak o to, snímky vyšly. Byl jich rovný tučet a všechny zdařilé. Nebyly kontrastní a ostré jako fotky, jež pořizoval Dandridge drahou japonskou kamerou, ale určitě byly dost jasné a ukazovaly, že Roger Krull má intuitivní smysl pro dobrou kompozici.

Ale nefotografoval v lese, nýbrž ve městě, a jeho objekty vůbec nebyla zvířata nebo ptáci.

Byli to lidé. Deset mužů a dvě ženy, vesměs zachycení v momentech, kdy se nic netušíce věnovali svým záležitostem. Dandridgeovi to chvíli trvalo. Pak mimoděk otevřel ústa a zachvěl se.

Bože!

Prohlížel si snímky znova, s dojmem, že se přece musí dát něco udělat, ale nakonec musel uznat, že ne. Jméno Roger Krull téměř určitě nebylo pravé. A i kdyby bylo, co může říct? Co může udělat?

Nebyl si jist ani tím, ze kterého města těch dvanáct fotek pochází. A nepoznával žádného z mužů ani žen na nich.

Tehdy ne. O týden později, když se jejich tváře začaly objevovat v novinách, to už je poznával.